

1. Identificación da programación

Centro educativo

Código	Centro	Concello	Ano académico
36014489	A Xunqueira	Pontevedra	2019/2020

Ciclo formativo

Código da familia profesional	Familia profesional	Código do ciclo formativo	Ciclo formativo	Grao	Réxime
SSC	Servizos socioculturais e á comunidade	CSSSC05	Promoción de igualdade de xénero	Ciclos formativos de grao superior	Réxime xeral-ordinario

Módulo profesional e unidades formativas de menor duración (*)

Código MP/UF	Nome	Curso	Sesións semanais	Horas anuais	Sesións anuais
MP1409	Empresa e iniciativa emprendedora	2019/2020	3	53	53

(*) No caso de que o módulo profesional estea organizado en unidades formativas de menor duración

Profesorado responsable

Profesorado asignado ao módulo	MÓNICA COCHÓN GARCÍA
Outro profesorado	

Estado: Pendente de supervisión inspector

2. Concreción do currículo en relación coa súa adecuación ás características do ámbito produtivo

As persoas que obteñan este título han exercer a súa actividade no ámbito público e privado, no sector da prestación de servizos de igualdade de xénero, en diferentes institucións e entidades que prestan servizos de carácter económico e comunitario orientados á igualdade efectiva de mulleres e homes: asociacións, fundacións, institucións, sindicatos, empresas, consultoras, servizos municipais, organismos de igualdade, centros comunitarios, etc.

As ocupacións e os postos de traballo máis salientables son os seguintes:

- Promotor/ora de igualdade de trato e de oportunidades entre mulleres e homes.
- Promotor/ora para a igualdade efectiva de mulleres e homes.
- Técnico/a de apoio en materia de igualdade efectiva de mulleres e homes.

As competencias profesionais, persoais e sociais do título de técnico superior en Promoción de Igualdade de Xénero son as que se relacionan:

- a) Obter información utilizando recursos, estratexias e instrumentos de análise da realidade, co fin de adecuar a intervención en materia de igualdade ás necesidades e ás características das persoas destinatarias e do contexto.
- b) Programar intervencións que promovan a igualdade entre homes e mulleres, interpretando e tendo en conta a normativa legal, o plan estratéxico e políticas públicas de referencia.
- c) Incorporar a perspectiva de xénero en todas as fases da intervención, seleccionando estratexias e as técnicas que permitan a visibilización das mulleres.
- d) Dirixir a posta en práctica de proxectos de promoción de igualdade de xénero, coordinando as actuacións doutros/as profesionais, supervisando a realización das actividades con criterios de calidade e facilitando o traballo en equipo.
- e) Desenvolver actividades de información, comunicación e sensibilización das mulleres e da poboación en xeral, utilizando diversos soportes de comunicación, promovendo o uso de imaxes non estereotipadas das mulleres e a utilización dunha linguaxe non sexista.
- f) Organizar departamentos, programas e actividades de promoción de igualdade de xénero, xestionando a documentación e os recursos, así como o financiamento e o control do orzamento asignado.
- g) Proporcionar apoio técnico, documental e loxístico para a constitución e o funcionamento de grupos e asociacións, capacitando as persoas participantes para a autoxestión e facilitando as relacións entre os axentes que configuran unha comunidade ou unha zona territorial.
- h) Dinamizar grupos, aplicando técnicas participativas e de dinamización, xestionando os conflitos e promovendo o respecto e a solidariedade.
- i) Realizar intervencións de fomento da participación das mulleres en diferentes ámbitos da vida social e nos procesos de toma de decisións, promovendo a creación e o mantemento de redes e espazos de encontro e colaboración.
- j) Desenvolver intervencións dirixidas á inserción laboral das mulleres, analizando os factores influentes e os potenciais viveiros de emprego.

- k) Diseñar estratexias para previr a violencia de xénero, detectando os posibles factores de risco.
- l) Pór en práctica programas e accións de prevención de violencia de xénero, aplicando os protocolos de actuación para evitar os procesos de vitimización secundaria.
- m) Asesorar e acompañar as mulleres en situación de violencia de xénero, aplicando a normativa legal en materia de dereitos, servizos e recursos de protección.
- n) Aplicar os protocolos establecidos en materia de primeiros auxilios en situacións de accidente ou emerxencia.
- ñ) Desenvolver accións de intervención socioeducativa en materia de igualdade de xénero, sensibilizando a poboación acerca da súa importancia para o cambio social e a prevención da violencia de xénero.
- o) Avaliar o proceso de intervención e os resultados obtidos, con actitude autocrítica, elaborando e xestionando a documentación asociada ao proceso con criterios de calidade.
- p) Adaptarse ás novas situacións laborais, mantendo actualizados os coñecementos científicos, técnicos e tecnolóxicos relativos ao seu ámbito profesional, xestionando a súa formación e os recursos existentes na aprendizaxe ao longo da vida e utilizando as tecnoloxías da información e da comunicación.
- q) Resolver situacións, problemas ou continxencias con iniciativa e autonomía no ámbito da súa competencia, con creatividade, innovación e espírito de mellora no traballo persoal e no dos membros do equipo.
- r) Organizar e coordinar equipos de traballo con responsabilidade, supervisando o seu desenvolvemento, mantendo relacións fluídas, asumindo o liderado e achegando solucións aos conflitos grupais que se presenten.
- s) Comunicarse con iguais, superiores, clientela e persoas baixo a súa responsabilidade, utilizando vías eficaces de comunicación, transmitindo a información ou os coñecementos adecuados, e respectando a autonomía e a competencia das persoas que interveñen no ámbito do seu traballo.
- t) Xerar ámbitos seguros no desenvolvemento do seu traballo e no do seu equipo, supervisando e aplicando os procedementos de prevención de riscos laborais e ambientais, consonte o establecido pola normativa e os obxectivos da empresa, e os protocolos de prevención e protección fronte ao acoso sexual e ao acoso por razón de sexo.
- u) Supervisar e aplicar procedementos de xestión de calidade, de accesibilidade e deseño universais, e de xestión da diversidade nas actividades profesionais incluídas nos procesos de produción ou prestación de servizos.
- v) Realizar a xestión básica para a creación e o funcionamento dunha pequena empresa, e ter iniciativa na súa actividade profesional, con sentido da responsabilidade social.
- w) Exercer os seus dereitos e cumprir as obrigas derivadas da súa actividade profesional, consonte o establecido na lexislación vixente, participando activamente na vida económica, social e cultural.

3. Relación de unidades didácticas que a integran, que contribuirán ao desenvolvemento do módulo profesional, xunto coa secuencia e o tempo asignado para o desenvolvemento de cada unha

U.D.	Título	Descrición	Duración (sesións)	Peso (%)
1	A iniciativa emprendedora e a idea de negocio	Identificamos a innovación e o desenvolvemento económico. Analízase a cultura emprendedora, creatividade, así como as características clave dos emprendedores e a súa actividade neste sector, valorando o traballo por conta propia, tendo en conta o risco asociado á iniciativa empresarial e desenvolvendo ideas de negocio, como punto de partida para o deseño dun proxecto empresarial.	16	30
2	O contorno da empresa e o mercado	Comprende a análise do ámbito xenérico e específico dunha empresa, a súa interrelación con ela e a súa influencia na localización e posta en marcha dun negocio. Identifícanse os requisitos para o exercicio da actividade empresarial e aspectos relacionados coa responsabilidade social, cultura empresarial e imaxe corporativa. Iniciamos o deseño estratéxico da empresa: actividades e procesos a desenvolver, organización dos recursos e estratexia de mercado.	14	30
3	Creación e posta en marcha dunha empresa	Comprende a análise das decisións iniciais que deberán tomar como empresarios e a súa inclusión no plan de empresa: forma xurídica da empresa, responsabilidade asociada a esta e fiscalidade, os trámites de constitución e posta en marcha, as vías de asesoramento, así como as axudas e subvencións para a creación dunha empresa.	8	15
4	Financiación, contabilidade e xestión da empresa	Considéranse os aspectos máis operativos da actividade empresarial: análise de investimentos e fontes de financiamento, nocións básicas de contabilidade e análise da información contable, elaboración dun plan financeiro, análise das obrigas fiscais xestión administrativa dunha dunha peme do sector.	15	25

4. Por cada unidade didáctica

4.1.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
1	A iniciativa emprendedora e a idea de negocio	16

4.1.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA1 - Desenvolve o seu espírito emprendedor identificando as capacidades asociadas a el e definindo ideas emprendedoras caracterizadas pola innovación e a creatividade	SI

4.1.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA1.1 Identifícase o concepto de innovación e a súa relación co progreso da sociedade e o aumento no benestar dos individuos
CA1.2 Analízase o concepto de cultura emprendedora e a súa importancia como dinamizador do mercado laboral e fonte de benestar social
CA1.3 Valorouse a importancia da iniciativa individual, a creatividade, a formación, a responsabilidade e a colaboración como requisitos indispensables para ter éxito na actividade emprendedora
CA1.4 Analizáronse as características das actividades emprendedoras no sector da prestación de servizos de igualdade de xénero
CA1.5 Valorouse o concepto de risco como elemento inevitable de toda actividade emprendedora
CA1.6 Valoráronse ideas emprendedoras caracterizadas pola innovación, pola creatividade e pola súa factibilidade
CA1.7 Decidiuse a partir das ideas emprendedoras unha determinada idea de negocio do ámbito dos servizos de igualdade de xénero, que ha servir de punto de partida para a elaboración do proxecto empresarial
CA1.8 Analízase a estrutura dun proxecto empresarial e valorouse a súa importancia como paso previo á creación dunha pequena empresa

4.1.e) Contidos

Contidos
Innovación e desenvolvemento económico. Principais características da innovación na actividade de promoción de igualdade de xénero (materiais, tecnoloxía, organización da produción, etc.).
A cultura emprendedora na Unión Europea, en España e en Galicia.
Factores clave das persoas emprendedoras: iniciativa, creatividade, formación, responsabilidade e colaboración.
Actuación das persoas emprendedoras no sector da prestación de servizos de igualdade de xénero.
O risco como factor inherente á actividade emprendedora.
Valoración do traballo por conta propia como fonte de realización persoal e social.
Ideas emprendedoras: fontes de ideas, maduración e avaliación destas.
Proxecto empresarial: importancia e utilidade, estrutura e aplicación no ámbito dos servizos de igualdade de xénero.

4.2.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
2	O contorno da empresa e o mercado	14

4.2.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA2 - Decide a oportunidade de creación dunha pequena empresa para o desenvolvemento da idea emprendedora, tras a análise da relación entre a empresa e o contorno, do proceso produtivo, da organización dos recursos humanos e dos valores culturais e éticos	SI

4.2.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA2.1 Valórase a importancia das pequenas e medianas empresas no tecido empresarial galego
CA2.2 Analízase o impacto ambiental da actividade empresarial e a necesidade de introducir criterios de sustentabilidade nos principios de actuación das empresas
CA2.3 Identifícanse os principais compoñentes do contorno xeral que rodea a empresa e, en especial, nos aspectos tecnolóxico, económico, social, ambiental, demográfico e cultural
CA2.4 Aprecíase a influencia na actividade empresarial das relacións coa clientela, con provedores/as, coas administracións públicas, coas entidades financeiras e coa competencia como principais integrantes do contorno específico
CA2.5 Determináronse os elementos do contorno xeral e específico dunha pequena ou mediana empresa relacionada cos servizos de igualdade de xénero en función da súa posible localización
CA2.6 Analízase o fenómeno da responsabilidade social das empresas e a súa importancia como un elemento da estratexia empresarial
CA2.7 Valórase a importancia do balance social dunha empresa relacionada cos servizos de igualdade de xénero e describíronse os principais custos sociais en que incorren estas empresas, así como os beneficios sociais que producen
CA2.8 Identifícanse, en empresas relacionadas cos servizos de igualdade de xénero, prácticas que incorporen valores éticos e sociais
CA2.9 Defínense os obxectivos empresariais incorporando valores éticos e sociais
CA2.10 Analízanse os conceptos de cultura empresarial, e de comunicación e imaxe corporativas, así como a súa relación cos obxectivos empresariais
CA2.11 Describíronse as actividades e os procesos básicos que se realizan nunha empresa relacionada cos servizos de igualdade de xénero, e delimitáronse as relacións de coordinación e dependencia dentro do sistema empresarial
CA2.12 Elabórase un plan de empresa que inclúa a idea de negocio, a localización, a organización do proceso produtivo e dos recursos necesarios, a responsabilidade social e o plan de marketing

4.2.e) Contidos

Contidos
A empresa como sistema: concepto, funcións e clasificacións.
Análise do contorno xeral dunha pequena ou mediana empresa relacionada cos servizos de igualdade de xénero: aspectos tecnolóxico, económico, social, ambiental, demográfico e cultural.
Análise do contorno específico dunha pequena ou mediana empresa relacionada cos servizos de igualdade de xénero: clientela, provedores, administracións públicas, entidades financeiras e competencia.
Localización da empresa.
A persoa empresarial. Requisitos para o exercicio da actividade empresarial.
Responsabilidade social da empresa e compromiso co desenvolvemento sustentable.
Cultura empresarial, e comunicación e imaxe corporativas.

Contidos
Actividades e procesos básicos na empresa. Organización dos recursos dispoñibles. Externalización de actividades da empresa.
Descrición dos elementos e estratexias do plan de produción e do plan de márketing.

4.3.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
3	Creación e posta en marcha dunha empresa	8

4.3.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA3 - Selecciona a forma xurídica tendo en conta as implicacións legais asociadas e o proceso para a súa constitución e posta en marcha	SI

4.3.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA3.1 Analízase o concepto de persoa empresaria, así como os requisitos que cómpren para desenvolver a actividade empresarial
CA3.2 Analízanse as formas xurídicas da empresa e determináronse as vantaxes e as desvantaxes de cada unha en relación coa súa idea de negocio
CA3.3 Valórase a importancia das empresas de economía social no sector da prestación de servizos de igualdade de xénero
CA3.4 Especificouse o grao de responsabilidade legal das persoas propietarias da empresa en función da forma xurídica elixida
CA3.5 Diferenciouse o tratamento fiscal establecido para cada forma xurídica de empresa
CA3.6 Identifícanse os trámites exixidos pola lexislación para a constitución dunha pequena ou mediana empresa en función da súa forma xurídica
CA3.7 Identifícanse as vías de asesoramento e xestión administrativa externas á hora de pór en marcha unha pequena ou mediana empresa
CA3.8 Analízanse as axudas e subvencións para a creación e posta en marcha de empresas relacionadas cos servizos de igualdade de xénero tendo en conta a súa localización
CA3.9 Inclúese no plan de empresa información relativa á elección da forma xurídica, os trámites administrativos, as axudas e as subvencións

4.3.e) Contidos

Contidos
Formas xurídicas das empresas.
Responsabilidade legal do empresariado.
A fiscalidade da empresa como variable para a elección da forma xurídica.
Proceso administrativo de constitución e posta en marcha dunha empresa.
Vías de asesoramento para a elaboración dun proxecto empresarial e para a posta en marcha da empresa.
Axudas e subvencións para a creación dunha empresa relacionada cos servizos de igualdade de xénero.
Plan de empresa: elección da forma xurídica, trámites administrativos, e xestión de axudas e subvencións.

4.4.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
4	Financiación, contabilidade e xestión da empresa	15

4.4.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA4 - Realiza actividades de xestión administrativa e financeira básica dunha pequena ou mediana empresa, identifica as principais obrigas contables e fiscais, e formaliza a documentación	SI

4.4.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA4.1 Analizáronse os conceptos básicos de contabilidade, así como as técnicas de rexistro da información contable: activo, pasivo, patrimonio neto, ingresos, gastos e contas anuais
CA4.2 Describíronse as técnicas básicas de análise da información contable, en especial no referente ao equilibrio da estrutura financeira e á solvencia, á liquidez e á rendibilidade da empresa
CA4.3 Definíronse as obrigas fiscais (declaración censual, IAE, liquidacións trimestrais, resumos anuais, etc.) dunha pequena e dunha mediana empresa relacionada cos servizos de igualdade de xénero, e diferenciáronse os tipos de impostos no calendario fiscal (liquidacións trimestrais e liquidacións anuais)
CA4.4 Formalizouse con corrección, mediante procesos informáticos, a documentación básica de carácter comercial e contable (notas de pedido, albarás, facturas, recibos, cheques, notas promisorias e letras de cambio) para unha pequena e unha mediana empresa relacionada cos servizos de igualdade de xénero, e describíronse os circuitos que recorre esa documentación na empresa
CA4.5 Elaborouse o plan financeiro e analizouse a viabilidade económica e financeira do proxecto empresarial

4.4.e) Contidos

Contidos
Análise das necesidades de investimento e das fontes de financiamento dunha pequena e dunha mediana empresa no sector da prestación de servizos de igualdade de xénero.   Concepto e nocións básicas de contabilidade: activo, pasivo, patrimonio neto, ingresos, gastos e contas anuais.   Análise da información contable: equilibrio da estrutura financeira e razóns financeiras de solvencia, liquidez e rendibilidade da empresa.   Plan financeiro: estudo da viabilidade económica e financeira.   Obrigas fiscais dunha pequena e dunha mediana empresa.   Ciclo de xestión administrativa nunha empresa relacionada cos servizos de igualdade de xénero: documentos administrativos e documentos de pagamento.   Coidado na elaboración da documentación administrativo-financeira.

5. Mínimos exigibles para alcanzar a avaliación positiva e os criterios de cualificación

CONTIDOS MÍNIMOS

Son contidos mínimos exigibles para alcanzar a avaliación positiva os establecidos no apartado 4.c.

Para aprobar o módulo, o alumando deberá superar necesariamente todos e cada un dos criterios de avaliación establecidos como mínimos exigibles nesta programación. Os mínimos exigibles para os que o/a alumno/a deberá obter unha cualificación positiva aparecen recollidos en cada unha das unidades didácticas. Estes mínimos exigibles avalíanse a través da realización de diferentes tarefas de avaliación que se recollen nesta programación.

CRITERIOS DE CUALIFICACIÓN

- Realizaranse varias probas obxectivas por avaliación, que poderán ser probas escritas, orais, tarefas, traballos, exposicións...a realizar ben de forma individual ou en grupo, relativas aos contidos traballados en cada avaliación. Estas probas valoraranse de 0 a 10 puntos. Unha vez posta a nota das probas, e sempre que se acade como mínimo un 5 de media, este apartado se barema nun 50% con respecto á nota final da avaliación.

- Realizase un plan de empresa durante o curso, de forma continuada, que se fará individual ou grupalmente, cualificarase entre 0 e 10 puntos. Se a cualificación na realización deste traballo é inferior a 5 puntos, a avaliación do módulo estará suspensa, independentemente da nota obtida nas probas do apartado anterior.

Unha vez posta a nota do Plan de Empresa, este apartado se barema nun 50% con respecto á nota final da avaliación.

Por tanto na avaliación ordinaria, a nota final será a suma dos apartados anteriores:

50% probas realizadas + 50% plan de empresa.

É necesario que o resultado final desta suma sexa como mínimo un 5 para considerar aprobada a avaliación.

Se a cualificación dalgunha destas partes non chega ao 5, deberá activarse o procedemento de recuperación, que consistirá en repetir a parte que corresponda seguindo as indicacións da docente.

A nota final do módulo, será a media das avaliacións cando estén aprobadas. Se hai algunha suspensa, o módulo quedará suspenso e o alumno terá que facer un exame final de recuperación, en xuño, que consistirá nunha proba escrita na que o alumnado terá que dar resposta a preguntas relativas aos contidos traballados nas avaliacións pendentes e entregar o plan de empresa se o tiña pendente.

6. Procedemento para a recuperación das partes non superadas

6.a) Procedemento para definir as actividades de recuperación

O alumnado poderá recuperar os criterios mínimos exigibles no periodo que establezca a normativa.

Se o alumno/a ten algunha avaliación suspensa, o módulo quedará suspenso e o alumno/a terá que facer un exame final de recuperación, en xuño, que consistirá nunha proba escrita na que o alumnado terá que dar resposta a preguntas relativas aos contidos traballados nas avaliacións pendentes e tamén entregar o plan de empresa se o tiña pendente.

6.b) Procedemento para definir a proba de avaliación extraordinaria para o alumnado con perda de dereito a avaliación continua

O número de faltas que implica a perda do dereito á avaliación continua será do 10% sen xustificar e do 20% incluíndo as xustificadas, da duración total do módulo.

O sistema extraordinario de avaliación consistirá nunha avaliación combinada que garanta a superación dos criterios de avaliación mínimos esixibles a través:

- Entrega de tarefas e traballos- Plan Empresa
- Realización de exames teóricos-prácticos

Para aprobar o módulo será condición imprescindible obter como mínimo un 5 en todas as actividades realizadas.

7. Procedemento sobre o seguimento da programación e a avaliación da propia práctica docente

Para realizar o seguimento da programación seguirase o establecido nos protocolos de calidade do centro.

A profesora fará un seguimento constante das actividades. De acordo con estes datos, e as decisións tomadas nas reunións de seguimento da Programación que realizará mensualmente o equipo docente, se tomarán as medidas correctoras pertinentes.

Ao final de curso a profesora realizará a Memoria final do módulo segundo o modelo establecido na que se incluírán todas as propostas de mellora feitas durante o curso e que servirán como base para a elaboración das programacións do vindeiro curso.

AVALIACIÓN DA PRÁCTICA DOCENTE

Terase en conta para avaliación da práctica docente tanto a autoavaliación da propia docente recollida nun cuestionario o final de cada trimestre como a valoración feita polo alumnado, que se recollerá a través da enquisa de satisfacción de labor docente, seguindo o protocolo de calidade.

8. Medidas de atención á diversidade

8.a) Procedemento para a realización da avaliación inicial

Tal como sinala o artigo 28, sobre avaliación inicial, -decreto de 12 de xullo de 2011-, ao comezo das actividades do curso académico, o equipo docente realizará unha sesión de avaliación inicial do alumnado, que terá por obxecto coñecer as características e a formación previa da cada alumno e de cada alumna, así como as súas capacidades. Así mesmo, deberá servir para orientar e situar o alumnado en relación co perfil profesional correspondente.

Nesta sesión, o profesor/a que se encarguen da tutoría darán información dispoñible sobre as características xerais do grupo ou sobre as circunstancias específicas académicas ou persoais, con incidencia educativa, de cantos alumnos e alumnas o compoñan.

Esta información poderá proceder, entre outras:

- Dos informes individualizados de avaliación da etapa anteriormente cursada, de ser o caso.
- Dos estudos académicos ou das ensinanzas de formación profesional inicial ou para o emprego previamente realizados.
- Do alumnado matriculado sen titulación académica de acceso.
- Dos informes ou ditames específicos do alumnado discapacitado ou con necesidades educativas especiais que poida haber no grupo.

- e. Da experiencia profesional previa.
- f. Da matrícula condicional do alumnado estranxeiro.
- g. Da observación do alumnado e as actividades realizadas nas primeiras semanas do curso.

O tratado na sesión de avaliación inicial e os acordos que adopte o equipo docente nela recolleranse nunha acta, da cal se entregará copia na xefatura de estudos, incluíndo especialmente aqueles que teñan que ver cos aspectos de flexibilización na duración das ensinanzas, segundo desenvolve o artigo 16 da orde de 12 de xullo de 2011 sobre avaliación e cualificación, e máis concretamente o sinalado no artigo 16.d, medidas de reforzo educativo. Esta avaliación inicial en ningún caso comportará cualificación para o alumnado.

8.b) Medidas de reforzo educativo para o alumnado que non responda globalmente aos obxectivos programados

O carácter aberto e flexible do currículo ten por obxecto atender á diversidade do alumnado, posibilitando niveles de adaptación curricular ás condicións específicas de cada alumno.

Atender á diversidade consiste en tratar de forma diferente ás diversas necesidades e características do alumnado, para garantir que cada alumno acade as capacidades previstas no maior grado posible.

Podemos distinguir entre diversidade de ritmos de aprendizaxe, baseada na existencia de diferentes intereses, motivacións, capacidades entre o alumnado con necesidade específica de apoio educativo, ... Referímonos a alumnos con deficiencias físicas (cegos, persoas con deficiencias visuais, xordos, problemas de mobilidade) ou psíquicas.

Tamén tendo en conta a posibilidades ter na aula alumnos sobre dotados intelectualmente, temos en conta actividades de extensión e para ACNEEs, actividades de reforzo.

Na realización da diagnose inicial e na elaboración da información deberían participar:

- O departamento de información e orientación profesional do CIFP.
- A familia do alumno.
- Organismo especiais (ex. ONCE).
- O resto do equipo educativo.
- O gabinete psico pedagóxico da delegación provincial de educación.

Vendo a información obtida, cada departamento didáctico deberá adecuar a súa programación as necesidades do alumnado. En base a isto, tamén se farán as seguintes actuacións:

1. Antes de elaborar a programación, falarase co Departamento de Información e Orientación Profesional do CIFP e cos titores dos grupos que trala avaliación inicial sinalen a existencia de alumnado con necesidade específica de apoio educativo, ... Asemade, elaborárase unha sesión de avaliación inicial para diagnosticar o nivel do alumnado. Derivado dela, podería darse o caso de permitir a flexibilización modular deste módulo.

2. Ao realizar a programación: teremos en conta o sinalado no capítulo VI da orde de 12 de xullo de 2011 referido ao alumnado con necesidades educativas especiais. O artigo 15 fai referencia ao ámbito e flexibilización modular dos ciclos formativos e sinala:

- ¿de acordo co artigo 61 do decreto 114/2010, do 1 de xullo, alumnado con necesidade específica de apoio educativo, ..., consonte o establecido no artigo 73 da Lei orgánica 2/2006, do 3 de maio, de educación, poderá ser autorizado, cando as necesidades de apoio específico así o xustifiquen, para cursar os ciclos formativo en réxime ordinario de xeito fragmentado por módulos, cunha temporalización distinta á establecida con carácter xeral.¿ En con ilo, destacaremos:

- a. Actividades de reforzo.
- b. Previsión de tarefas recuperadoras especiais.
- c. Probais orais ao detectar problemas de expresión escrita.
- d. Grado de integración do alumno/a co resto de compañeiros.
- e. Participación nos traballos en equipo.

- f. Colaboración en tarefas comúns.
- g. Respeto e tolerancia ás ideas alleas.
- h. Probas de avaliación distintas.

9. Aspectos transversais

9.a) Programación da educación en valores

Aspectos moi importantes neste módulo son os relacionados coa sustentabilidade do planeta, o impacto ambiental das actividades económicas, o coñecemento das empresas de economía social, o balance social das empresas....

9.b) Actividades complementarias e extraescolares

Serán as que se determinen conxuntamente no departamento , ou cos outros profesores que impartan outros módulos neste ciclo formativo. Ademais colaborarase e participarse en todas aquelas actividades complementarias que se organicen por outros departamentos, así como dende a coordinación de emprendemento

10.Outros apartados

10.1) Acceso do alumnado á programación

No mes de outubro explicárase a programación na aula.
Remitiráselle copia en pdf, versión alumn@, ao xefe/a de departamento a través do titor/a do grupo.
O alumnado terá acceso á versión en pdf que xera a aplicación segundo o protocolo que segue o centro

10.2) Libro de texto recomendado

LIBRO DE TEXTO RECOMENDADO:
Utilizarase como libro de texto recomendado para este módulo: Empresa e Iniciativa Emprendedora. Editorial TulibrodeFP